

EKONOMİDE VE FİNANSAL PİYASALARDAKİ GELİŞMELER

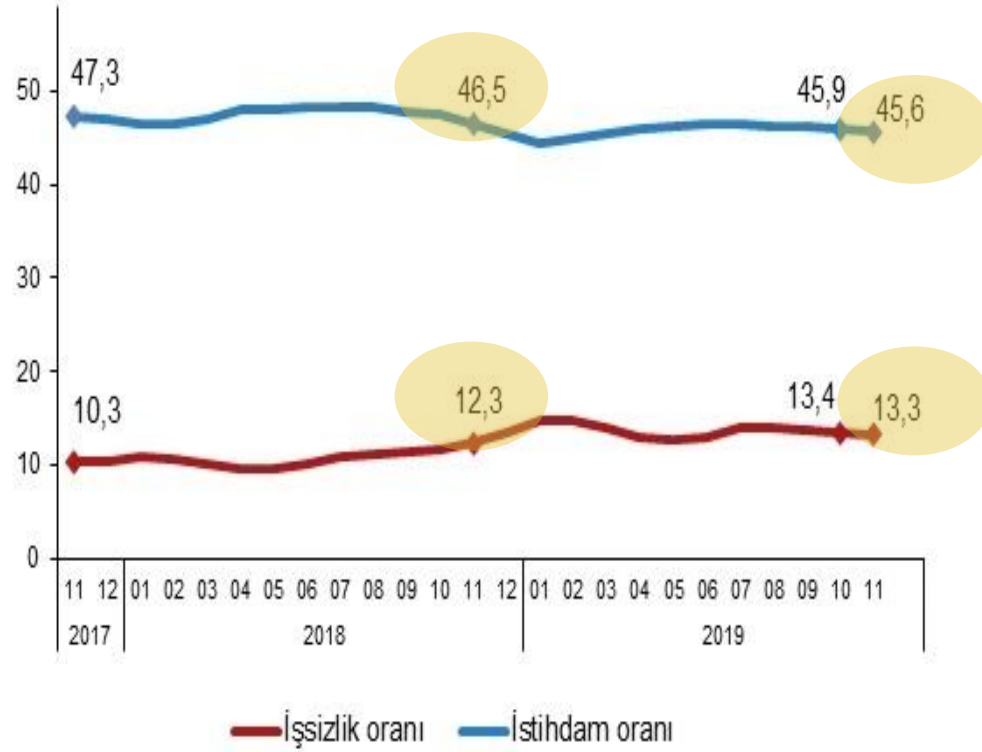
10-16 Şubat 2020

1 AÇIKLANAN EKONOMİ İSTATİSTİKLERİ VE GÖSTERGELERİ

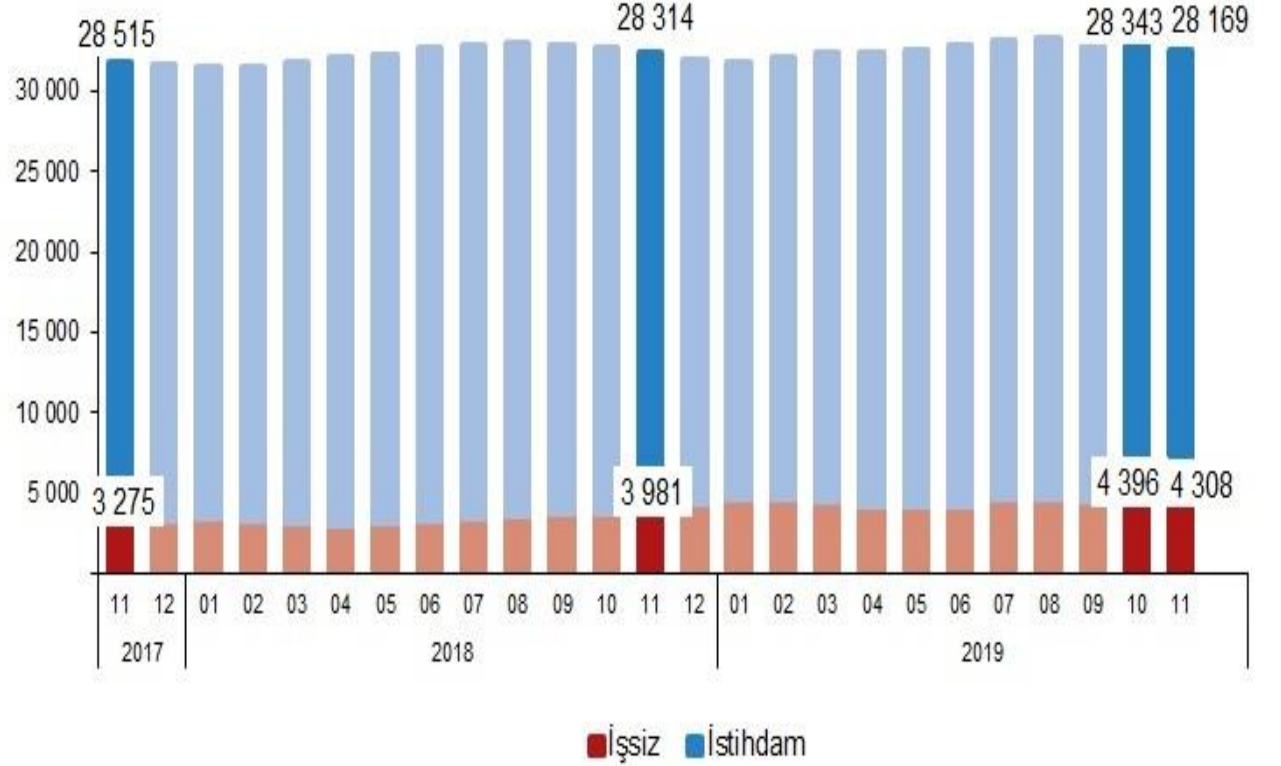
1.1 KASIM AYI İŞSİZLİK VE İSTİHDAM RAKMALARI AÇIKLANDI

İşsizlik oranı %13,3 istihdam oranı %45,6 seviyesinde gerçekleşti

İşsizlik ve istihdam oranı (%), Kasım 2017- Kasım 2019

İşsiz ve istihdamda olanlar (Bin kişi), Kasım 2017 - Kasım 2019

Mevsim etkisinden arındırılmamış temel işgücü göstergeleri, 15+ yaş, (Bin kişi), Kasım 2018, Kasım 2019

	Toplam			Erkek			Kadın		
	2018	2019	Fark	2018	2019	Fark	2018	2019	Fark
Nüfus	60 896	61 840	944	30 101	30 552	451	30 795	31 288	493
İşgücü	32 295	32 477	182	21 793	21 881	88	10 502	10 596	94
İstihdam	28 314	28 169	-145	19 354	19 327	-27	8 960	8 841	-119
Tarım	5 023	4 876	-147	2 845	2 761	-84	2 178	2 116	-62
Sanayi	5 656	5 758	102	4 312	4 428	116	1 344	1 330	-14
İnşaat	1 838	1 585	-253	1 774	1 521	-253	64	64	0
Hizmet	15 797	15 949	152	10 423	10 617	194	5 374	5 332	-42
İşsiz	3 981	4 308	327	2 439	2 554	115	1 542	1 755	213
İşgücüne dahil olmayanlar	28 601	29 363	762	8 308	8 671	363	20 293	20 691	398
İşgücüne katılma oranı (%)	53,0	52,5	-0,5	72,4	71,6	-0,8	34,1	33,9	-0,2
İstihdam oranı (%)	46,5	45,6	-0,9	64,3	63,3	-1,0	29,1	28,3	-0,8
İşsizlik oranı (%)	12,3	13,3	1,0	11,2	11,7	0,5	14,7	16,6	1,9
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	14,3	15,4	1,1	12,5	13,1	0,6	18,4	20,6	2,2

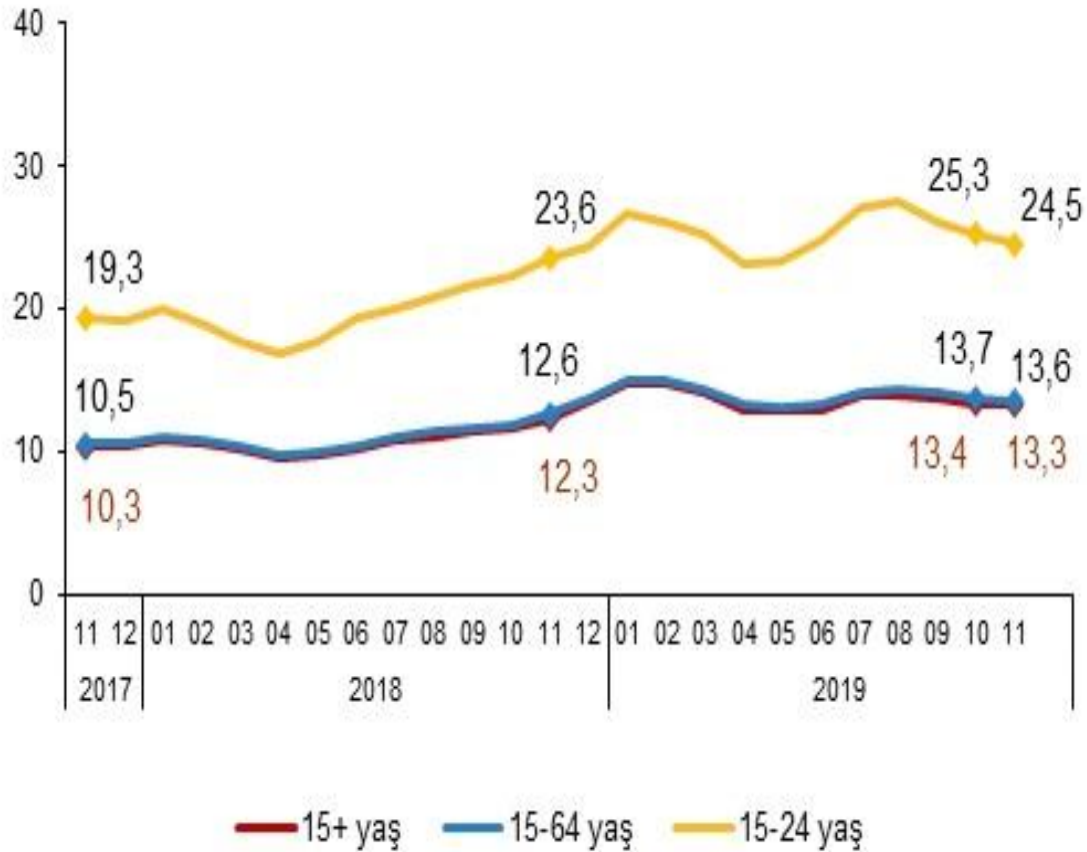
Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

İstihdam verileri

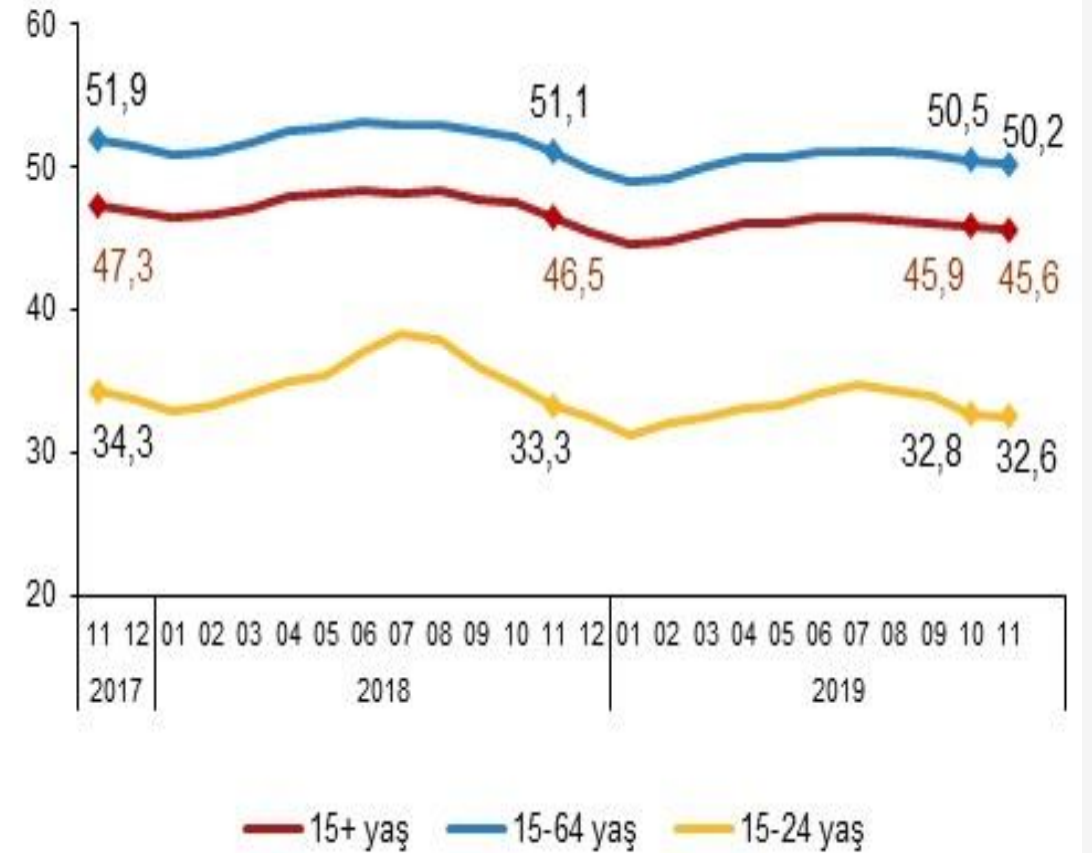
- **Kayıt dışı çalışanların oranı bir önceki yılın aynı dönemine göre 0,2 puan artarak %33,8 olarak gerçekleşti.**
- **2019 yılı IV. döneminde toplam kamu istihdamı 2018 yılının aynı dönemine göre %6,7 oranında artarak 4 milyon 644 bin kişi oldu .**

Genç nüfusta işsizlik oranı %24,5, istihdam oranı %32,6 oldu

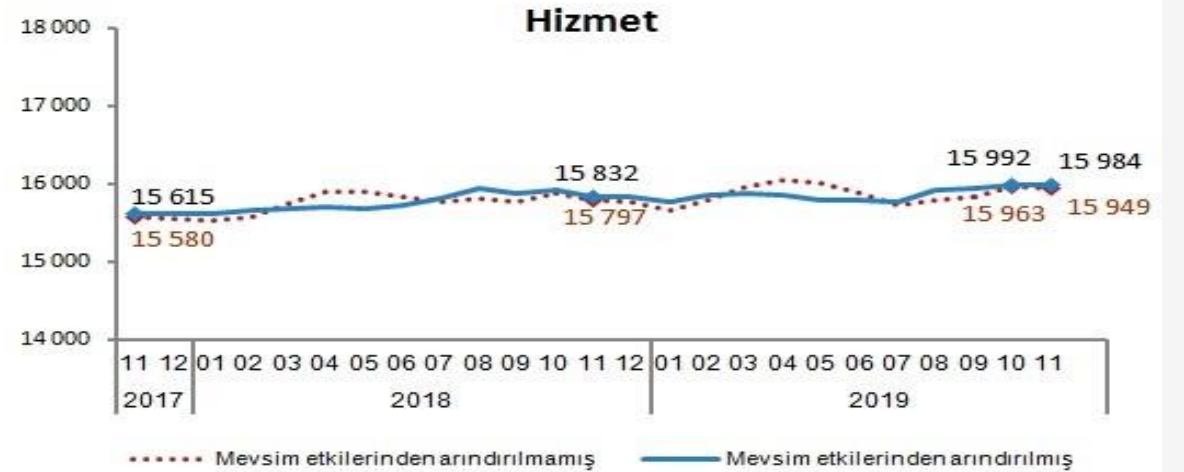
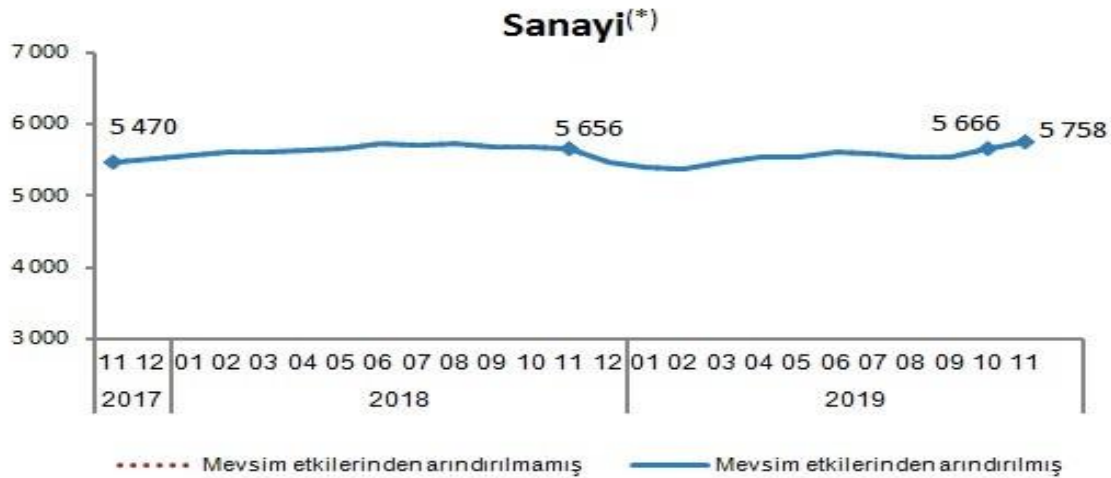
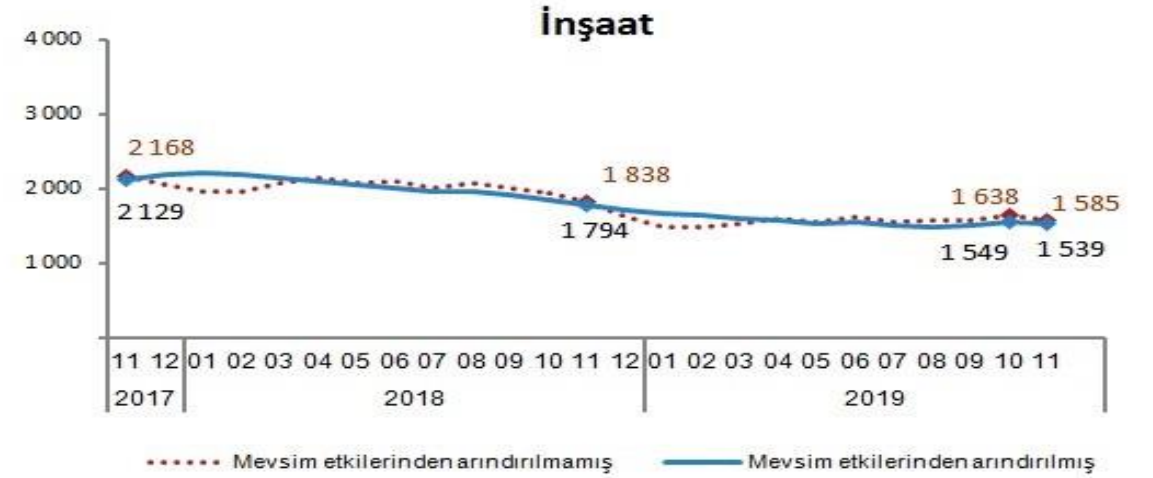
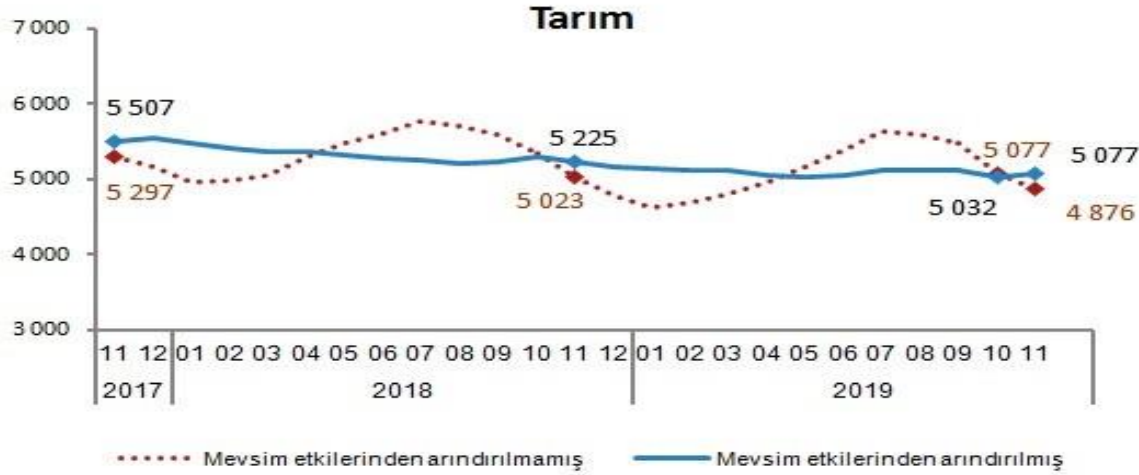
İşsizlik oranı (%), Kasım 2017- Kasım 2019

İstihdam oranı (%), Kasım 2017- Kasım 2019

Sektörel istihdam (bin kişi), Kasım 2017-Kasım 2019

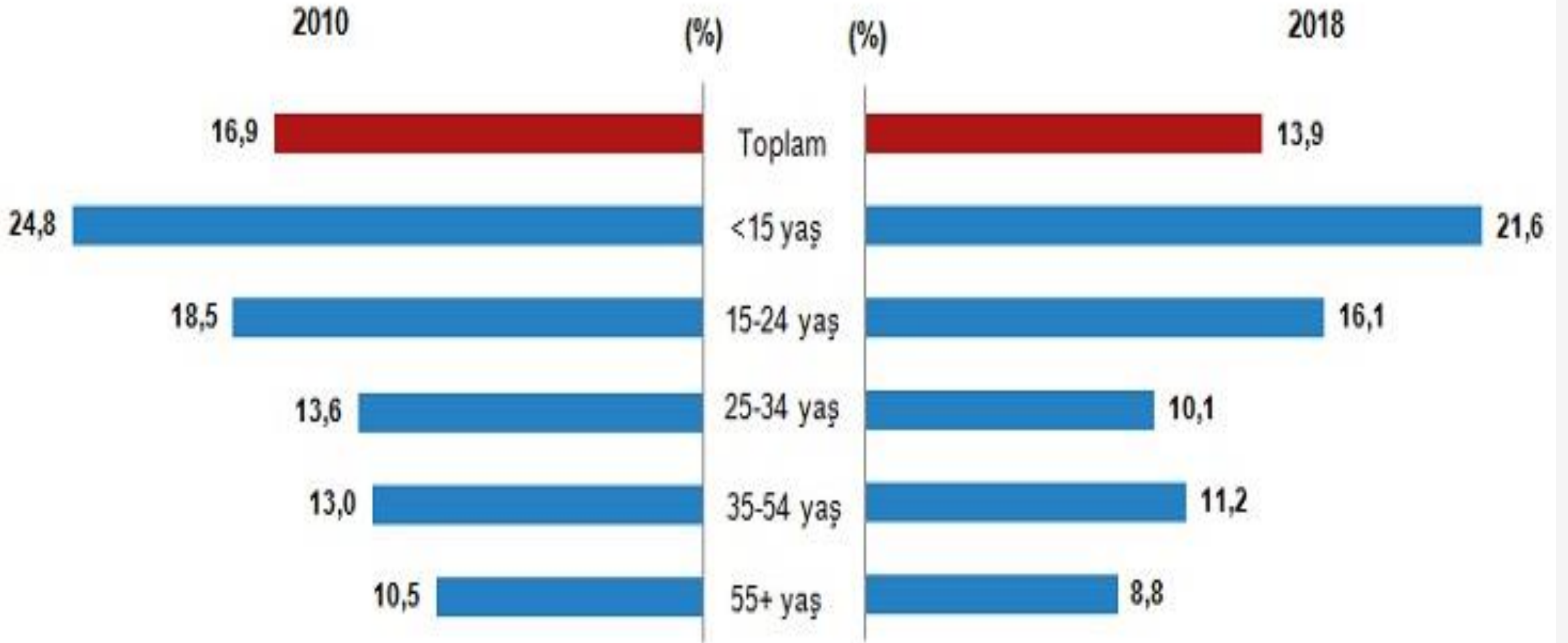

(*) Sanayi sektöründe mevsimsel etki gözlenmemiştir.

1.2 Sürdürülebilir Kalkınma Göstergeleri yayımlandı

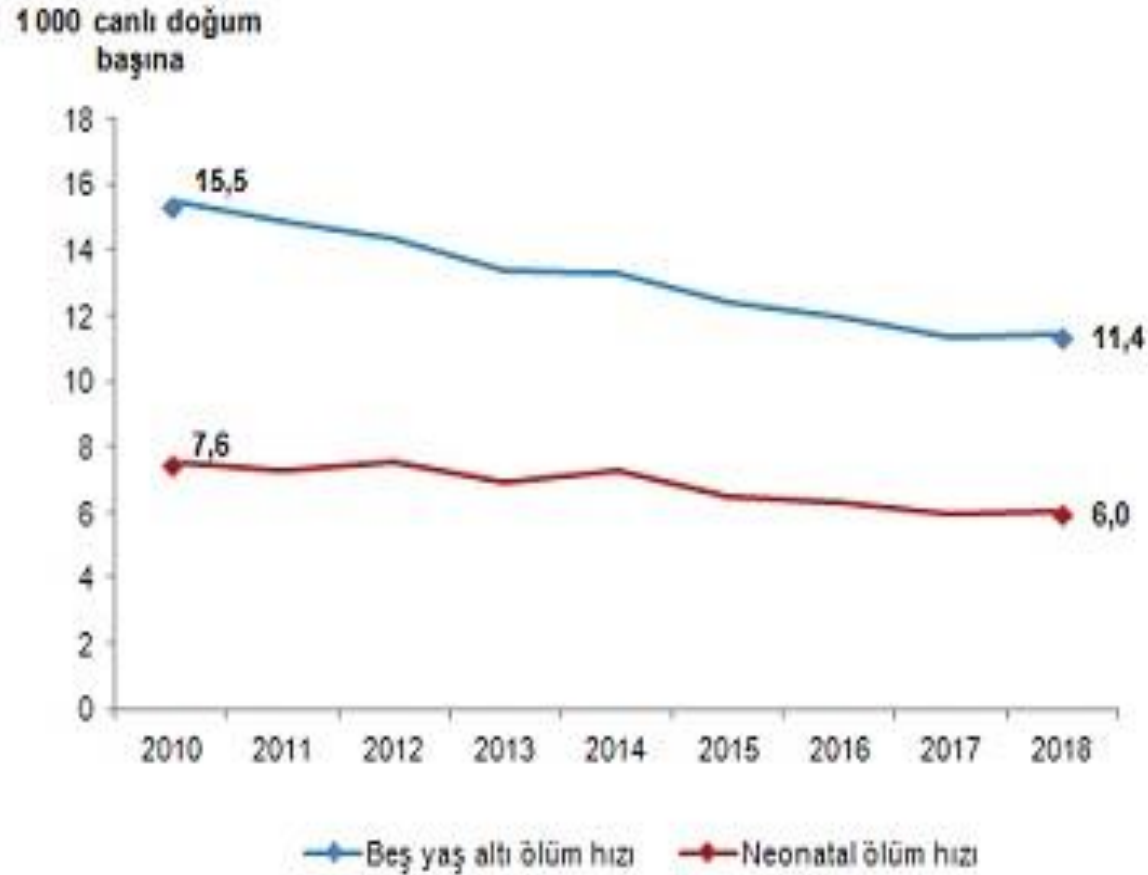
2010-2018

Görelî yoksulluk oranı 2010 - 2018 döneminde 3,0 puan azaldı

Anne ve beş yaş altı çocuk ölüm oranları azaldı

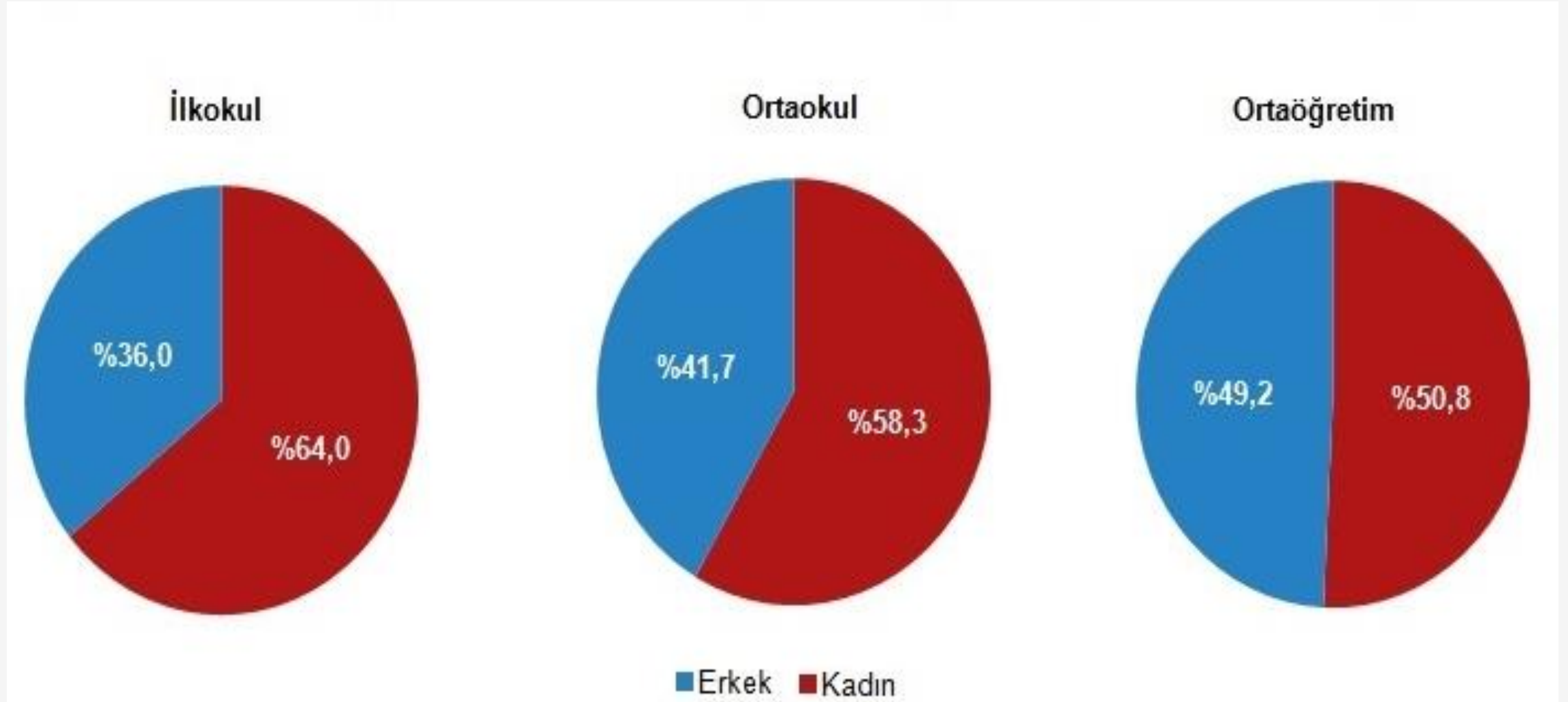
Beş yaş altı ve neonatal ölüm hızı, 2010-2018

100 000 kişi başına hekim ve ebe/hemşire sayısı, 2010-2018

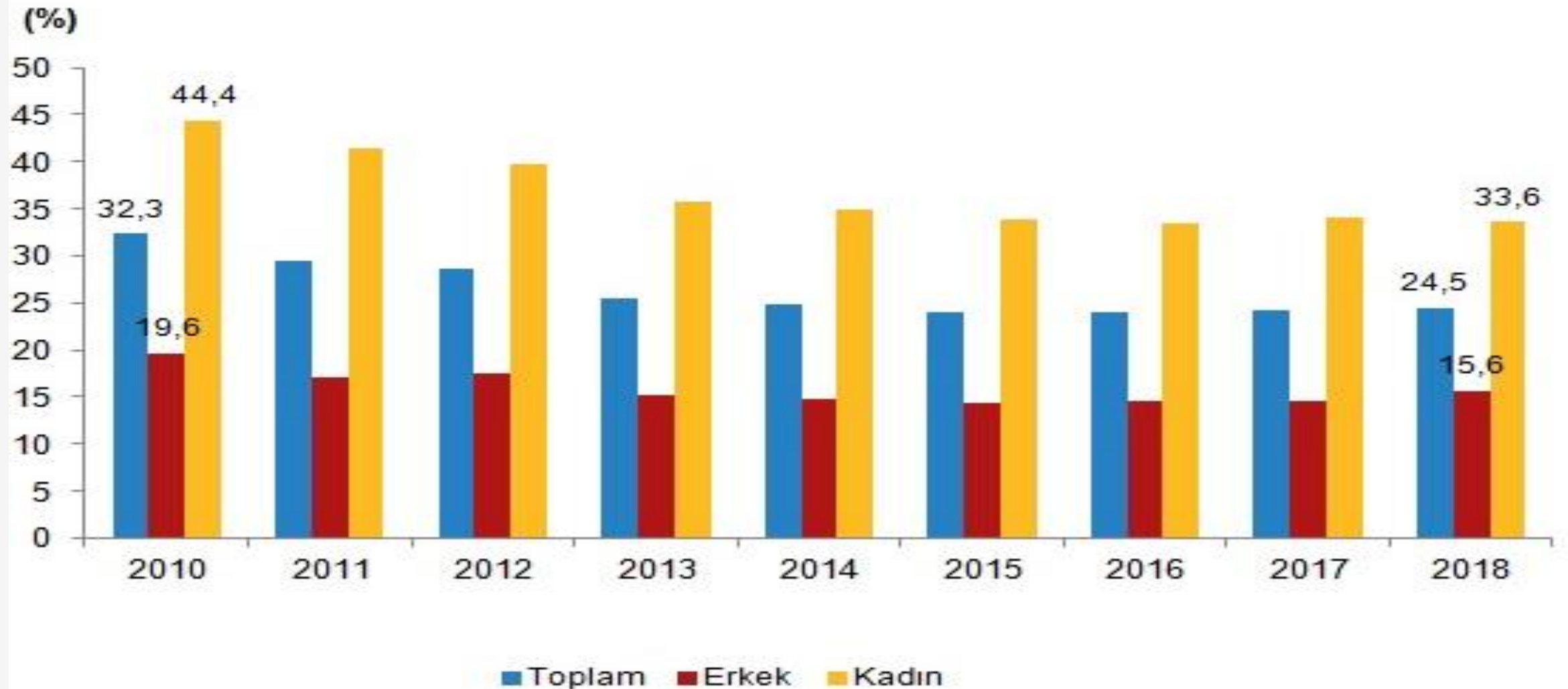
Eğitimde erkek kadın öğretmen oranı

Diğer kalkınma göstergeleri

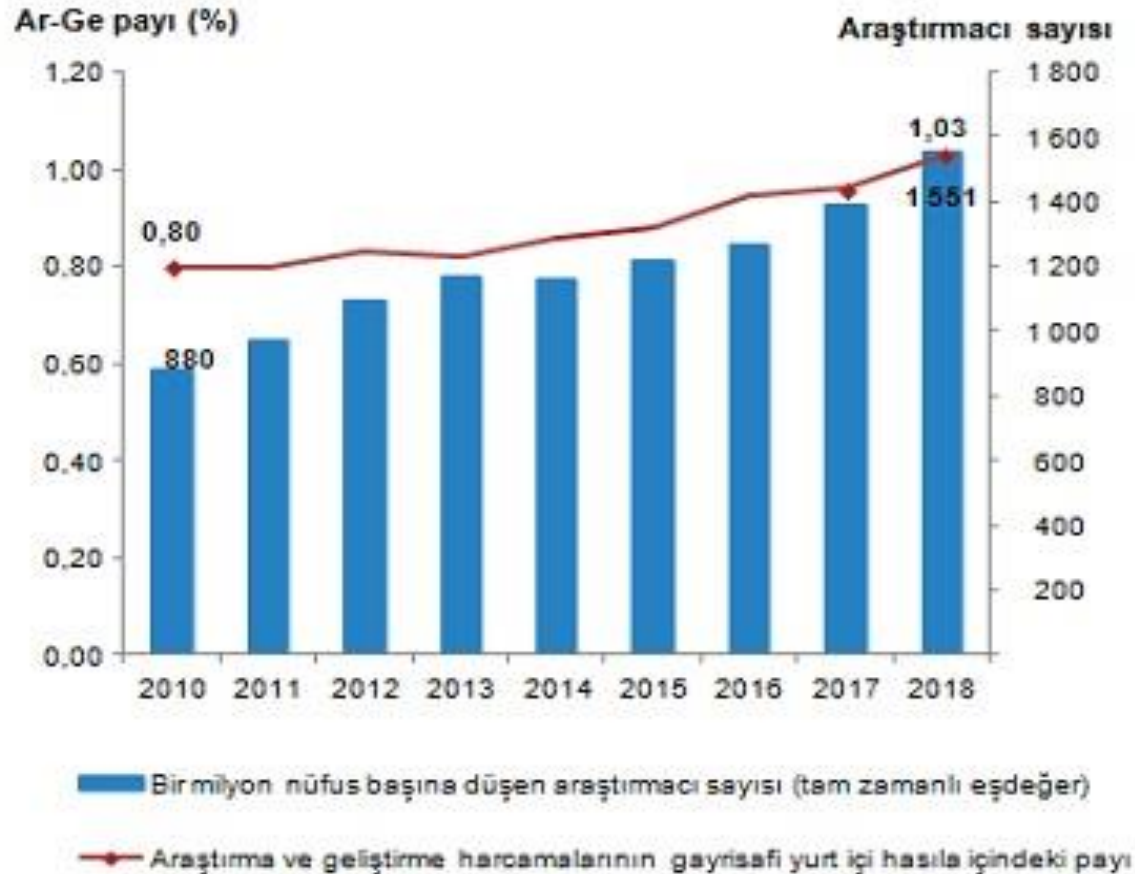
- **Yöneticilik pozisyonundaki kadınların oranı 2018 yılında %16,3 oldu**
- **Güvenilir içme suyu hizmetlerini kullananların oranı 2018'de %98,6 oldu**
- **Ar-Ge harcamalarının GSYH içindeki payı 2018 yılında %1,03'e ulaştı**
- **İşgücü ödemelerinin GSYH içindeki payı 2018 yılında %30,3 oldu**
- **Ormanlık arazi oranı 2018 yılı itibarıyla %28,5 olarak hesaplandı**

Ne eğitimde ne de istihdamda olan gençlerin oranı

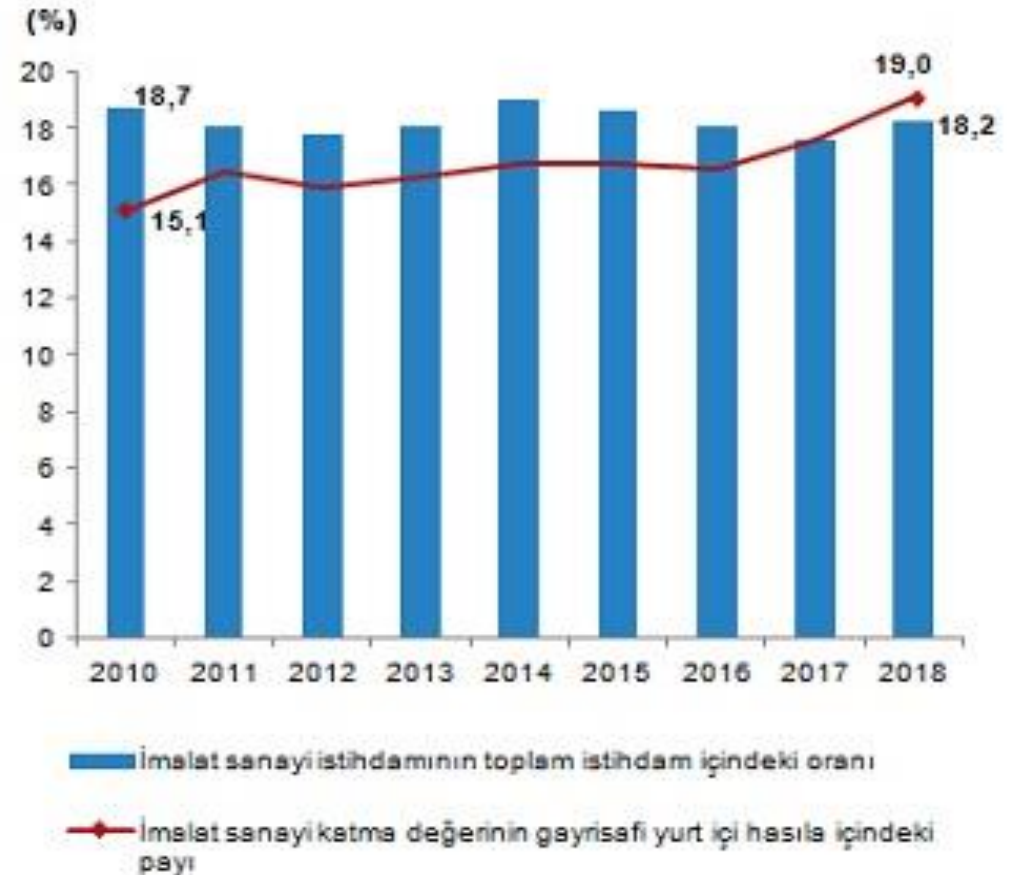

ARGE Payı ve imalat sanayinin GSYH içindeki payı

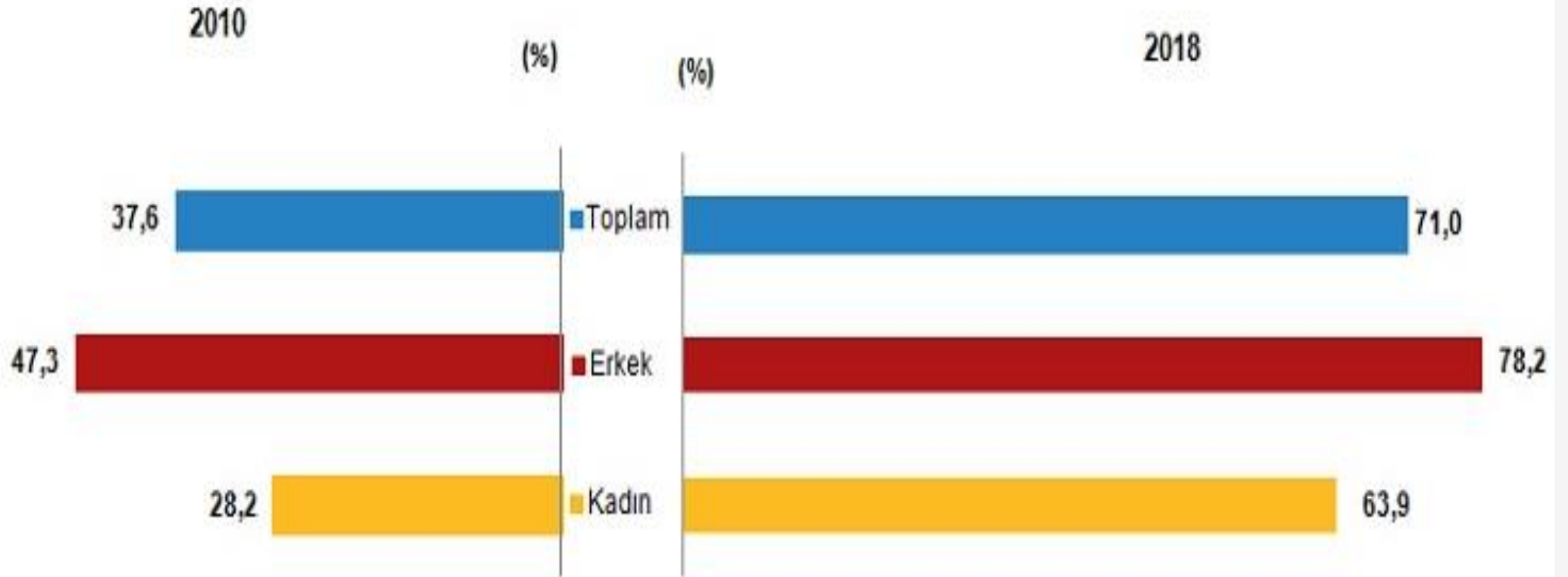
Ar-Ge harcamalarının GSYH içindeki payı ve araştırmacı sayısı, 2010-2018

İmalat sanayinin toplam istihdam ve gayrisafi yurt içi hasıla içindeki payı, 2010-2018

İnternet Kullanan bireylerin oranı

1.3 DIŞ TİCARET ENDEKSLERİ AÇIKLANDI

2018-2019

Dış Ticaret Endeksleri, Aralık 2019

İhracat miktar endeksi %7,4 arttı

İhracat birim değer endeksi %1,1 azaldı

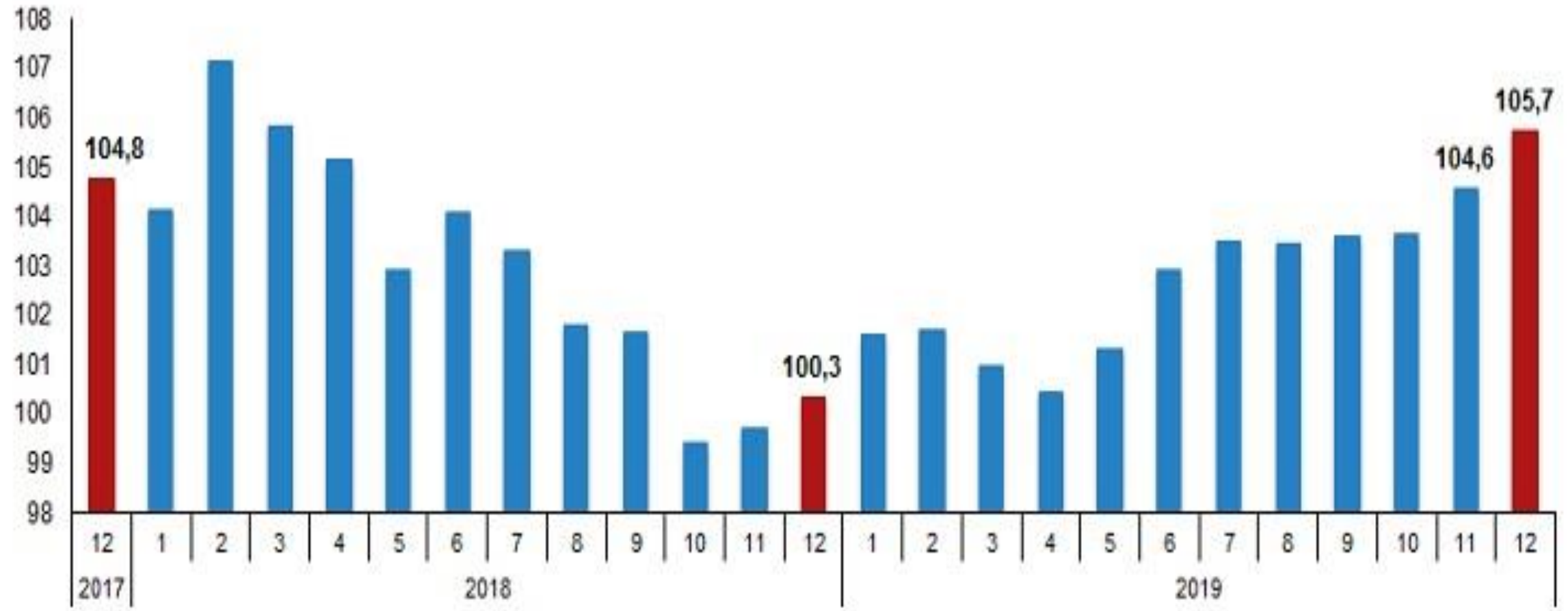
Dış Ticaret Endeksleri, Aralık 2019

İthalat birim değer endeksi %6,2 azaldı

İthalat miktar endeksi %22,5 arttı

Dış ticaret hadleri

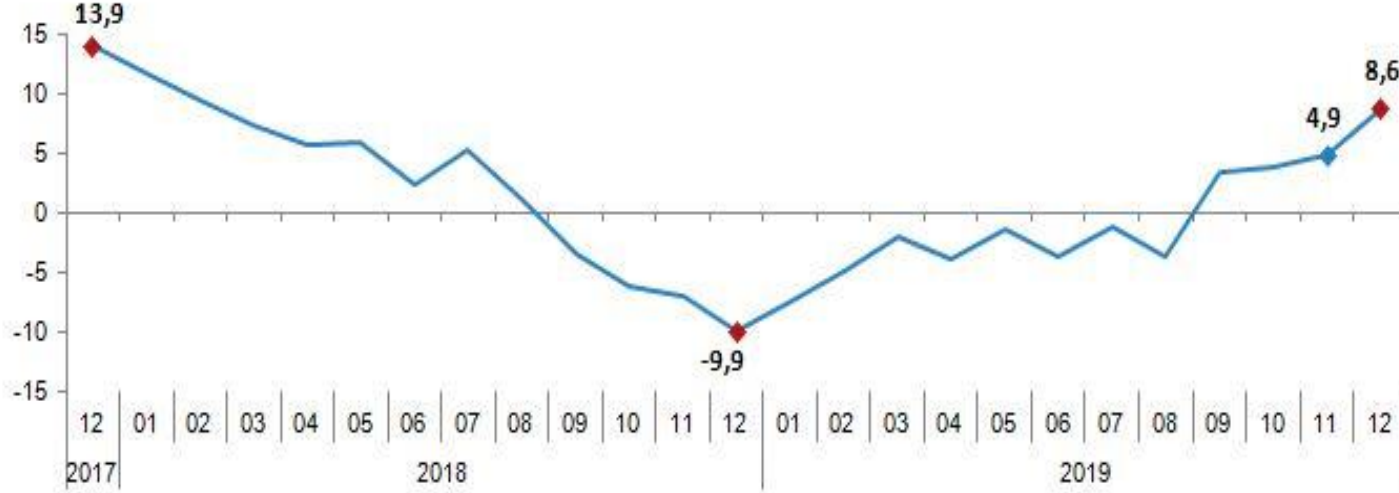

1.4 Sanayi Üretim Endeksleri açıklandı

2018-2019

Sanayii üretim endeksleri açıklandı

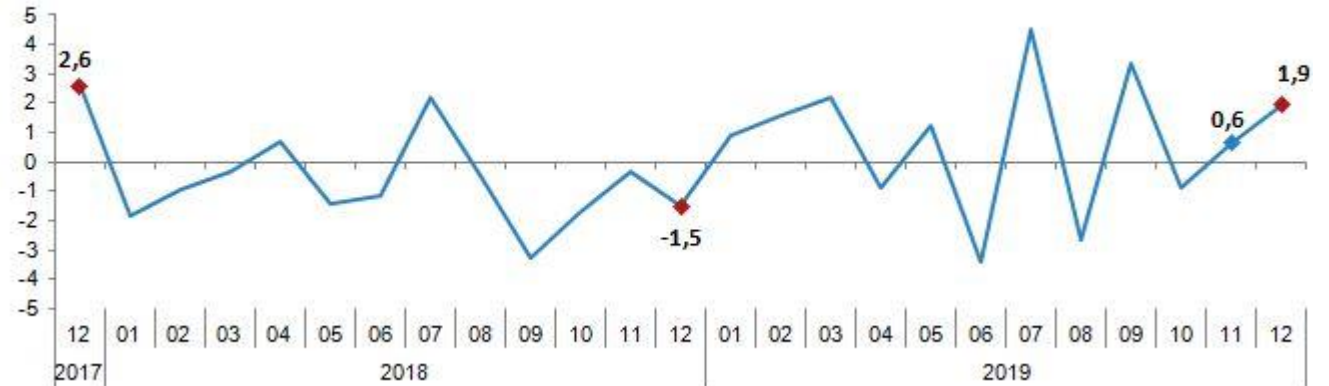
Sanayi üretim endeksi yıllık değişim oranları (%), Aralık 2019

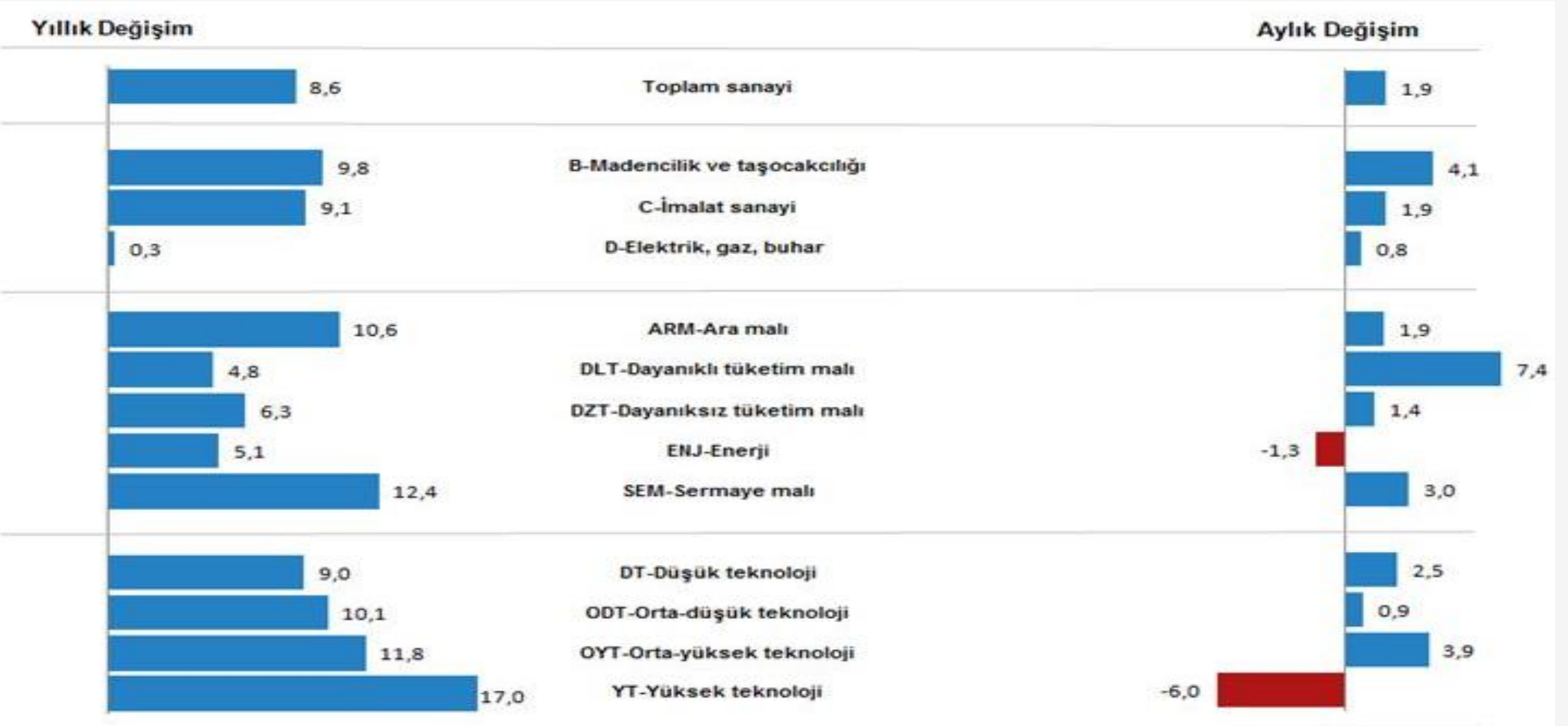
Sanayi üretimi yıllık %8,6 arttı

Sanayi üretimi aylık %1,9 arttı

Sanayi üretim endeksi aylık değişim oranları (%), Aralık 2019

Sanayi üretim endeksleri Yıllık ve Aylık

2

YENİ DÜZENLEMELER VE REFORMLAR

Faizler serbest belirlenecek

- Bankalarca mevduata uygulanacak sabit veya değişken faiz oranları serbestçe belirlenecek ancak vadesiz mevduat faiz oranı yıllık yüzde 0,25'i geçemeyecek.
- Değişken faiz oranı, Türk lirası mevduatta 3 ay ve daha uzun vadeli, yabancı para mevduatta 6 aydan uzun vadeli mevduatlar için uygulanabilecek.
- Türk lirası mevduat ve döviz tevdiat hesapları için uygulanacak değişken faiz hesaplama yöntemi, TCMB'nin uygun görüşü alınmak suretiyle bankalarca belirlenecek.
- Değişken faiz hesaplama yöntemi, müşteriye verilecek hesap cüzdanında veya müşteri ile yapılacak sözleşmede açıkça belirtilecek..

EFT ücretlerinde indirim kararı

- BDDK ve Merkez Bankası, banka müşterilerinden alınan **ücret ve komisyonlarda** ücretleri düşürdü..
- Buna göre, EFT işlemlerinden alınabilecek ücret, işlem tutarının bin TL ve altında olması halinde mobil bankacılık uygulamaları ve internet bankacılığı aracılığıyla yapılan işlemler ile düzenli ödemelerde 1 TL'yi, ATM'den yapılan işlemlerde 2 TL'yi, diğer kanallar ile yapılan işlemlerde ise 5 TL'yi geçemeyecek.
- İşlem tutarının bin TL ile 50 bin TL arasında olması halinde bu sınırlar sırasıyla 2 TL, 5 TL ve 10 TL olarak, işlem tutarının 50 bin TL üzerinde olması halinde bu sınırlar sırasıyla 25 TL, 50 TL ve 100 TL olarak uygulanacak.

BDDK'dan bankaların swap işlemlerine sınırlama

- Daha önce 2018 yılı Ağustos ayındaki kur şoku sonrası devreye alınan ve türev (ileri tarihli, para swapı, opsiyon ve future) işlemlerle genişletilen öz kaynakların yüzde 25'i kadar vadede TL alım işlemlerindeki sınırlama yüzde 10'a çekildi.

Sahte bankacılık faaliyetine anında engel

- internet üzerinden izinsiz mevduat toplayan, vatandaşları banka adını kullanarak dolandıran, izinsiz bankacılık faaliyetinde bulunanlarla mücadelede erişim yasağı sağlamaya yönelik süreç hızlanıyor. Bankacılık yasasında yapılan bir değişiklikle bu tür faaliyetlerde bulunan internet sitelerine anında erişim yasağı getirilecek

3

POLİTİKA YAPICILAR, EKONOMİ
KURUMLARI, İŞ ADAMLARI VE STK'LARDAN
YAPILAN AÇIKLAMALAR

Bakan Pekcan "Hırvatistan'ın AB dönem başkanlığı vesilesiyle **AB ile Türkiye'nin Gümrük Birliği Anlaşması'nın güncellenmesine** ilişkin katkılarını son derece önemsiyoruz. Bu anlaşmayı günümüz ekonomik koşullarına adapte etmemiz gerekiyor" dedi.

Pekcan, ticaretin önündeki engelleri kaldırmak, siyasi politik çekişmeleri **ticari konulardan ayrı bir mecrada** değerlendirmek gerektiğini ifade etti.

Biz Hırvatistan'ın **AB dönem başkanlığının çok başarılı geçeceğine** inanıyoruz. Bu dönemde de ilişkilerimizin hem Türkiye-Hırvatistan hem de Türkiye-AB ilişkileri açısından çok pozitif yönde etkilenmesini bekliyoruz

Hisarcıklıoğlu: EFT indirimi Ticaret hayatına olumlu yansıyacak

Hisarcıklıoğlu, son 10 yılda bankaların aldığı işlem ücretlerinin 4,5 kat arttığını, sadece geçen seneki artış oranının ise yüzde 34 olduğunu vurgulayarak, şunları kaydetti: "Bankalar, Merkez Bankası EFT sistemini kullanırken 20 kuruş ödedikleri işlem için bizlerden 20 lira talep eder hale gelmişti. Bir diğer sıkıntı kredi erken ödeme ve kapama komisyonlarıydı. Yüksek faizle kullandıkları kredileri kapamak isteyen müteşebbisler adeta cezalandırılmaktaydı. Tüm bu konuları devamlı hükümetimiz nezdinde gündeme getirdik.

Hem vatandaşlarımız hem de reel sektörümüz rahat bir nefes alacak. İşlem ücretlerine getirilen sınırlama, ticaret hayatına olumlu yansıyacak."

Pakdemirli: Nohut ve mercimek üretimi rekor seviyede

"Üretim avantajımızın olduğu bu ürünlerde ihracatçı konuma gelebilmek için 2017'ye **kadar ton başına 300 lira** olan pirim desteklerini, 2018'den itibaren **500 lira olarak** vermeye başladık.

Ayrıca 25 yıl aradan sonra **Toprak Mahsulleri Ofisinin görev alanına bakliyat ürünlerini dahil** ederek alım garantisi vermeye başladık.

Tüm bu politikalar sayesinde nohut ve yeşil mercimek üretimimiz rekor seviyelere çıkmıştır.

Nitekim son iki yılda nohut ekim alanlarımız yüzde 32, yeşil mercimek ekim alanlarımız yüzde 72 oranında artmış, üretimimiz ise 2019 yılında 2017 yılına göre nohutta yüzde 34 artışla 630 bin tona, yeşil mercimekte yüzde 45 artışla 44 bin tona yükselmiştir.

Petrol tarihinde yeni bir sayfa açmak istiyoruz

Türkiye'nin petrol üretimi açısından 2019'un **altın yıl olduğunu** kaydeden Dönmez, şöyle devam etti: "2019'da son 30 yılın en yoğun faaliyetlerini gerçekleştirdik. Bir taraftan **24 kuleyle 121 kuyuda** kara sondajı yaparken, diğer taraftan **Fatih ve Yavuz sondaj gemilerimizle 5 deniz sondaj işlemini** de başarıyla tamamladık. TPAO, 2019'da **yurt içi günlük 50 bin varil** petrol üretimiyle son 20 yılın yurt içi üretim rekorunu kırdı. Yurt içi ve yurt dışı toplam petrol üretiminde ise **günlük 150 bin varilin üzerine** çıkarak tarihin en yüksek günlük petrol üretimine ulaşmış olduk. Bu başarılı çalışmalarda, yerlileştirme politikamızdan da vazgeçmedik. 2018'de 19 adet yerlileştirmeye 16 milyon 680 bin liralık bir kar elde ettik. 2019'da ise 32 adet yerlileştirmeye 35 milyon 350 bin liralık kazanca, kara ulaşmış olduk. Milli üreticimize de bu şekilde destek olurken, cari açığın kapanmasına da omuz verdik.

Bakan Varank: 21 ayın rekoruna ulaşıldı

"Aralıkta sanayi üretimi yıllık bazda yüzde 8,6 arttı, 21 ayın rekoruna ulaştı." bilgisini paylaşan Varank, şunları kaydetti: "Bu performansı **kalıcı hale getirmeye**, üretim öncülüğünde büyümeye odaklandık. Büyümenin hız kazandığı, reel sektörün güçlendiği, istihdamın yükselişe geçtiği bir yıl için çalışıyoruz. Yıllık bazda **endeksin tüm bileşenleri pozitif** seyir gösterdi. Sermaye malı, ara malı ve yüksek teknoloji alanlarındaki güçlü eğilim, gelecek açısından doğru yolda olduğumuzun göstergesi."

Muhalefetten sepete tepkiler

Erdoğan, "Hükümet enflasyonu düşürmekte kararlı. Ama bunu hayatı ucuzlatarak değil, halkın en fazla tükettiği mal ve hizmetlerin ağırlığını azaltarak yapmakta kararlılar" değerlendirmesinde bulundu.

"TÜİK, 'eğer enflasyon normal şartlarda düşürülemiyorsa o zaman vatandaş etkileyen ana grupların dağılımını düşürelim' demiş. Böyle giderse gıdayı enflasyon paketinden çıkarabilirler"

CHP Genel Başkan Başdanışmanı ve İstanbul Milletvekili Erdoğan Toprak, TÜİK'in enflasyon sepetinde yaptığı güncellemenin, enflasyonu aşağı çekmeye yönelik olduğunu söyledi, hesaplamasında yüzde 3.34 oranında etki yaratacağını dile getirdi.

Sepet deęiřti

Ana harcama grubu	2018	2019	18/19 Fark	2020	19/00 Fark
Gıda ve alkolsüz içeceklerin ağırlığı	23,03	23,29	0,26	22,77	-0,52
Alkollü içecekler ve tütün	5,14	4,23	-0,91	6,06	1,83
Giyim ve ayakkabı ağırlığı	7,21	7,24	0,03	6,96	-0,28
Konut	14,85	15,16	0,31	14,34	-0,82
Ev eşyası	7,66	8,33	0,67	7,77	-0,56
Sağlık	2,64	2,58	-0,06	2,8	0,22
Ulaştırma	17,47	16,78	-0,69	15,62	-1,16
Haberleşme	3,91	3,69	-0,22	3,8	0,11
Eęlence ve Kùltür	3,39	3,29	-0,1	3,26	-0,03
Eęitim	2,67	2,4	-0,27	2,58	0,18
Lokanta ve oteller	7,27	7,86	0,59	8,67	0,81
Çeşitli mal ve Hizmetler	4,76	5,15	0,39	5,37	0,22
Toplam	100	100	0	100	0

Sepet deęişiminin enflasyona etkisi

Ana Harcama Grubu	2018	2019	Sepet Ağırlık farkı	Fiyat artışı	Yeni Sepetle TÜFE	Eski Sepetle TÜFE
Gıda ve alkolsüz içecekler	23,03	23,29	0,26	0,1089	2,54	2,51
Alkollü içecekler ve tütün	5,14	4,23	-0,91	0,4312	1,82	2,22
Giyim ve ayakkabı	7,21	7,24	0,03	0,0453	0,33	0,33
Konut	14,85	15,16	0,31	0,0990	1,50	1,47
Ev eşyası	7,66	8,33	0,67	0,0979	0,82	0,75
Sağlık	2,64	2,58	-0,06	0,1363	0,35	0,36
Ulaştırma	17,47	16,78	-0,69	0,1221	2,05	2,13
Haberleşme	3,91	3,69	-0,22	0,0316	0,12	0,12
Eęlence ve Kùltür	3,39	3,29	-0,1	0,0703	0,23	0,24
Eęitim	2,67	2,4	-0,27	0,1446	0,35	0,39
Lokanta ve oteller	7,27	7,86	0,59	0,1317	1,03	0,96
Çeşitli mal ve Hizmetler	4,76	5,15	0,39	0,1363	0,70	0,65
Toplam	100	100	0		11,84	12,12

Yurtdışı Piyasalar

Çin Ekonomisi

- Çin'de Ocak ayına ilişkin yıllık **tüketici fiyat enflasyonu (TÜFE)** tahminlerin üzerinde gelerek **%5,4 arttı**. Bu rakam 2011 yılından bu yana en yüksek rakam

	Açıklanan	Beklenti	Önceki
TÜFE (Yıllık) (Ocak)	5,4%	4,9%	4,5%
TÜFE (Aylık) (Ocak)	1,4%	0,8%	0,4%
ÜFE (Yıllık) (Ocak)	0,1%	0,1%	-0,5%

Almanya Ekonomisi

Aralık ayına ilişkin **Sanayi üretimi aylık** bazda %0,2 daralma beklentisine karşılık **%3,5 oranında daralarak resesyona işaret etti.**

2019 yılının ilk çeyreğinde %0,5 büyüyen, ikinci çeyreğinde %0,2 daralan ve üçüncü çeyreğinde 0,2 büyüyen **Almanya ekonomisi son çeyreğinde** bir önceki çeyreğe göre değişmeyerek **büyüyemedi.**

	Açıklanan	Beklenti	Önceki
Sanayi Üretimi (Aylık) (aralık)	-3,5%	-0,2%	1,2%
TÜFE (Aylık) (Ocak)	-0,6%	-0,6%	-0,6%
TÜFE (Yıllık) (Ocak)	1,7%	1,7%	1,7%
GSYH (çeyreklik) (4. çeyrek)	0,0%	0,1%	0,2%
GSYH (Yıllık) (4. çeyrek)	0,3%	0,2%	1,1%
İhracat (Aylık) (Aralık)	0,1%	0,5%	-2,2%
İthalat (Aylık) (Aralık)	-0,7%	0,2%	-0,6%

ABD Ekonomisi

Trump, 4,8 trilyon dolarlık bütçe teklifini kongreye sundu. Bütçe teklifinde savunma harcamalarının payı artırılırken, sağlık harcamalarının azaltılması öngörülüyor. Ayrıca, ABD'nin dış yardımlarının 1/5 oranında düşürülmesi hedefleniyor.

FED Başkanı Powell, veri açıklamaları zayıf gelmediği takdirde mevcut para politikasında değişikliğe gitmeyeceklerini duyurdu.

ABD Ekonomisi

~~TÜFE Ocak'ta yıllık % 2.5, aylık % 0.1 arttı.~~ Beklenti TÜFE'de yıllık % 2.4, aylık % 0.2 artış olmasıydı. Yıllık enflasyon Eylül'den itibaren yükseliyor olsa da fiyatlar üzerindeki yukarı yönlü baskının Fed'in yakın zamanda faiz artırımını gerektirecek ölçüde güçlü olmadığına işaret ediyor.

Ocakta **perakende satışlar** piyasa beklentisine paralel olarak **aylık %0,3 artarken** yıllık bazda %4,4 arttı.

Ocakta **sanayi üretimi** ise bir önceki aya kıyasla **%0,3 azaldı**. Beklentiden fazla düşüş gösteren sanayi üretiminde, mevsim normallerinin üzerindeki hava sıcaklıkları ve ülkenin önemli üreticilerinden Boeing'in "737 Max 8" tipi uçakların uçuşunun durdurulmasının belirleyici rol oynadığı bildirildi.

	Açıklanan	Beklenti	Önceki
TÜFE (Yıllık) (Ocak)	2,5%	2,4%	2,3%
TÜFE (Aylık) (Ocak)	0,1%	0,2%	0,2%
Çekirdek TÜFE (Aylık) (Ocak)	0,2%	0,2%	0,1%
Perakende Satışlar (Aylık) (Ocak)	0,3%	0,3%	0,2%
Sanayi üretimi (Aylık) (Ocak)	-0.3%	-0.2%	-0.4%

İngiltere Ekonomisi

Aralık ayına ilişkin **sanayi üretimi** bir önceki aya göre **%0,1 artarken**, geçen yılın aynı ayına göre %1,8 geriledi.

Aralık ayına ilişkin **imalat üretimi** bir önceki aya göre **%0,3 oranında artarken** yıllık bazda %2,5 oranında azaldı.

Yatırım harcamaları %1’lik daralmayla 2016’dan bu yana en hızlı düşüşünü sergiledi.

Son çeyrekteki yıllık **büyüme** oranı değişmezken, 2018’in aynı dönemine göre %1,1 büyüme gösterdi. Böylece, İngiltere ekonomisi **2019 yılının tamamında yüzde 1,4 büyüdü.**

	Açıklanan	Beklenti	Önceki
Sanayi Üretimi (Aylık) (aralık)	0,1%	0,3%	-1,1%
Sanayi Üretimi (Yıllık) (aralık)	-1,8%	-0,8%	-2,5%
İmalat Üretimi (Aylık) (aralık)	0,3%	0,5%	-1,6%
İmalat Üretimi (Yıllık) (aralık)	-2,5%	-1,0%	-3,3%
İşletme Yatırımı (çeyreklik) (4. çeyrek)	-1,0%	-0,6%	0,2%
GSYH (çeyreklik) (4. çeyrek)	0,0%	0,0%	0,5%
GSYH (Yıllık) (4. çeyrek)	1,1%	0,8%	1,2%

Avrupa Ekonomisi

Aralık ayına ilişkin **sanayi üretimi aylık bazda %2,1 oranında gerilerken** yıllık bazda %4,1 geriledi. Aylık bazdaki düşüş son 4 yılın en hızlı düşüşü oldu.

Bölge, 2019'un 4'üncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre %0,1 **büyüme** kaydederken, 2018'in 4'üncü çeyreğine göre %0,9 büyüdü. **Böylece, 2019'da Euro Bölgesi yüzde 1,2, AB ise yüzde 1,4 büyüdü.**

	Açıklanan	Beklenti	Önceki
Sanayi Üretimi (Aylık) (aralık)	-2,1%	-1,6%	0,2%
Sanayi Üretimi (Yıllık) (aralık)	-4,1%	-2,3%	-1,7%
GSYH (çeyreklik) (4. çeyrek)	0,1%	0,1%	0,3%
GSYH (Yıllık) (4. çeyrek)	0,9%	1,0%	1,2%

OPEC küresel petrol talebi

OPEC, koronavirüs salgının Çin ve küresel ekonomi üzerindeki olumsuz etkileri nedeniyle ilk çeyrek **küresel petrol talebi büyüme tahminini günlük 440 bin varil (yaklaşık üçte biri) azaltırken**, 2020 yılının tamamı için ise 230 bin varil düzeyinde azalttı.Bunun ardından petrol fiyatları %3,5 oranında yükseldi.